

La nit del 24 de maig del 2015, de seguida que es conegueren els resultats electorals al País Valencià, la gran vencedora dels comicis, Mónica Oltra, va afanyar-se a sumar els vots i els escons de Compromís i Podem, un exercici matemàtic que li va resultar molt estimulants. I és que, conjuntament, ambdues candidatures haurien estat la llista amb més representació a les Corts valencianes –32 escons, un per damunt dels 31 del PPCV– i més paperetes: més enllà de 730.000, clarament per sobre de les 650.000 dels populars.

La setmana després dels comicis, quan el pacte de govern a la Generalitat Valenciana encara era en fase embrionària, Oltra va aprofitar la seua visita a una televisió estatal per tal de dinar a Madrid amb el secretari general de la formació violeta, Pablo Iglesias. Va ser una trobada fugaç, de menys d'una hora, en què van coincidir en la necessitat d'unir esforços amb vista a les eleccions estatals de la tardor, la meta que va inspirar la creació de Podem. Els seus impulsors veuen factible de guanyar les eleccions estatals enmig d'una conjuntura que consideren immillorable, per la crisi del bipartidisme i l'aparició de l'anomenat "espai de ruptura", on tot just s'ubiquen els *podemites*.

No obstant això, el 24 de maig, a Iglesias li va quedar clar que, per tal d'esdevenir la formació més votada de l'esquerra i optar a ocupar la Moncloa, no tindria prou amb la seua cueta *pop* i el seu verb esmolat, sinó que necessitaria arribar a acords –preelectorals– amb forces que havien demostrat tenir una atracció important als seus respectius territoris. I en aquest sentit, el cas de Compromís és paradigmàtic, fins al punt que Oltra no s'està de repetir-ho a cada poc:

—T'imagines que fórem els més votats? Sona bé, veritat?

No serà tan senzill, però. Sobretot perquè Oltra és conscient que el Bloc Nacionalista Valencià, la formació de capçalera de Compromís, no veu amb tan bons ulls com ella anar amb Podem, per moltes coincidències programàtiques que hi pugava haver.

Podem o no podem, aquesta és la qüestió

Els desitjos en veu alta de Pablo Iglesias i Mónica Oltra perquè Podem i Compromís es presenten units a les eleccions estatals de la tardor vinent xoquen de ple amb la principal condició que ha marcat la coalició valenciana: gaudir de grup parlamentari propi, un privilegi que l'actual reglament del Congrés dels Diputats circumscriu a formacions que s'hagen enfrontat als comicis. La decisió final definirà quin grau de visibilitat aspira a tenir el valencianisme polític a les futures Corts espanyoles.

Reportatge de Víctor Maceda

El component nacional no és gens negligible, i destacades veus del Bloc han assenyalat que "no hem vingut a aquest món per a ser un apèndix de l'esquerra espanyola". A l'executiva de Compromís de dilluns 13 de juliol –poc després del tancament d'aquesta edició– s'haurà començat a explorar les possibilitats d'acord, que Iniciativa del Poble Valencià, la formació a què pertany Oltra, saluda amb els braços oberts.

Ella pensa que tornarà a imposar-se en aquest *tour de force*, tal com va fer a les primàries –que van recollir les quotes partidàries que defensava– o en el procés de designació del nou Consell, amb el nomenament *in extremis* de Vicent Marzá com a responsable d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, en detriment de Gràcia Jiménez.

De fet, l'estratègia traçada per Oltra passa per persuadir el Bloc sota l'argu-

AMB GRUP PROPI? Pablo Iglesias i Mónica Oltra volen que Podem i Compromís vagen a les eleccions estatals amb una llista conjunta. El Bloc Nacionalista Valencià, amb Enric Morera, voldria presentar-se en solitari.

Manuel Beiras ha rebut l'oferta d'Iglesias perquè A Nova esdevinga un "subgrup" de Podem, una proposta massa etèria que al vell professor tampoc no li fa el pes.

De moment, el líder de Podem només accepta que els catalans vagen per separat. Només ells. La candidatura Catalunya en Comú –que previsiblement aixoplugarà Podem, ICV, Procés Constituent i d'altres– farà realitat el somni del PSC de tenir un grup català propi. Però segons Iglesias, la realitat catalana no té res a veure amb la gallega o la valenciana, malgrat els espectaculars resultats de les mareas a la Corunya i Santiago de Compostel·la, i el de Compromís al conjunt del País Valencià.

El mur del reglament

L'article 23.2 del reglament del Congrés dels Diputats és ben explícit: "De cap manera no podran constituir un grup parlamentari separat diputats que pertanyen a un mateix partit. Tampoc no podran formar grup parlamentari separat els diputats que, en el moment de les eleccions, pertanyeren a formacions polítiques que no s'hagen enfrontat davant l'electorat".

Josep Maria Renui, doctor en Ciència Política i de l'Administració de la Universitat de Barcelona, on exerceix com a professor, és un dels millors experts de l'Estat espanyol en matèria de dret electoral, i segons explica, "una llista Compromís-Podem no es podria disgregar després al Congrés en dos grups parlamentaris diferents, el reglament no ho permet".

Una tesi que també defensa Teresa Cunillera, secretària tercera de la Mesa de la cambra alta, una històrica del PSC, que només hi veu una esclatxa. En concret, "a l'inici de la legislatura, quan el reglament del Congrés –una llei orgànica que requereix de majoria absoluta per ser modificada– s'adapta a les comissions de nova creació que hi puga haver". "Seria l'ocasió d'introduir un canvi de volada al reglament, sempre que comptara amb prou suport entre els diputats i les diputades, és clar", sentència Cunillera.

ment que Compromís, un cop al Congrés, disposarà de grup parlamentari propi.

Hegemònics?

Si fem una translació dels resultats del 24M [vegeu gràfic de la pàgina 21], Compromís enviaria a Madrid 7 diputats, sis més que no l'únic que té ara, Joan Baldoví: quatre per la circumscripció de València, dos per la d'Alacant i un altre per la de Castelló. El PPCV n'hi enviaria 11; el PSPV-PSOE, 8; Ciutadans, 4, i Podem, només 3. Esquerra Unida, que ara en té un, es quedaria sense.

Gràcies a la llei d'Hondt –i sempre que, plegats, foren capaços de mantenir aquest nivell de suport–, la suma de Compromís i Podem els podria proporcionar 11 diputats al Congrés, un de més que per separat, i si fins i tot captaren els vots d'Esquerra Unida –uns 110.000 que el 24 de maig es van quedar fora de les Corts valencianes–, se n'anirien a 13, deixant el PPCV amb només 9; el PSPV-PSOE, amb 7, i Ciutadans, amb 4. Una situació inimaginable fa no gaire que, a més, incidiria en l'equilibri de forces al si del Govern valencià. Amb més vots i més diputats a Madrid que no els socialistes, Oltra encara se sentiria més forta.

"Si fóra així, enviaríem un missatge molt potent als nostres alcaldes, diputats i consellers: hem vingut per a quedar-nos, per a ser deteminants", explica Pasqual Mollà, ideòleg d'Iniciativa, que recorda que "els darrers vuit anys, el va-

lencianisme ha evolucionat molt, ha passat de ser extraparlamentari a poder esdevenir hegemònic, però val a dir que el Bloc és una part de Compromís, no l'única". "Les essències del Bloc ja no són les de Compromís, perquè a la fi, els elements polítics s'imposen sobre els elements identitaris. Com ha avançat més el valencianisme, fent política a les institucions o defensant aferrissadament la identitat?", es demana Mollà, que ni tan sols veu indispensable que la hipotètica candidatura conjunta siga liderada –ni onomàsticament ni personal– per Compromís. De fet, assegura que cal seguir el mateix procediment que ha donat lloc al pacte a la Generalitat: "Primer què, després com, i en acabant, qui".

"Hem de ser nosaltres els qui legalitzem la llista, per tal que el nom de Compromís vaja per davant; hem de liderar-la amb el candidat o candidata que decidim a les primàries que celebrarem al setembre, i per últim, haurem de tenir grup parlamentari propi al Congrés", posa com a condició –triple– Àgueda Micó, secretària d'Organització del Bloc i de Compromís, una veu cada cop més autoritzada al si dels nacionalistes i de la coalició.

Pel que fa al grup parlamentari, Micó no veu els diputats i diputades de Compromís inserits al de Podem, sinó en un de diferent, "i si no poguera ser, al grup mixt". "La gent del Bloc no acceptaria això, hem de mantenir la nostra autonomia", afirma ella. En el cas galleg, Xosé

La cerca d'aliats per part d'Iglesias, de moment només ha reeixit a Catalunya, on Podem no es presentarà com a tal. Xosé Manuel Beiras, d'A Nova, i Alberto Garzón, d'IU, no volen diluir la marca.

Si no, l'única via per visualitzar una certa independència passaria per imitar el mecanisme de l'Esquerra Plural, que divideix el temps de què disposa entre IU, ICV i la Chunta Aragonesista, les tres formacions que l'integren. Un escenari poc creïble, tenint en compte que Iglesias perdria protagonisme. A més, no sols hauria de repartir les intervencions amb Compromís, sinó també amb les altres formacions amb què hi anara coalitzat. Una quimera, vaja.

En una entrevista recent a EL TEMPS [vegeu número 1.620], el nou alcalde de València, Joan Ribó, explicava que "es pot anar a les generals amb Podem i tenir un grup propi", cosa que li sembla "molt important". "Em sembla molt interessant treballar amb Podem", deia, esperant que "la política de Compromís es pugui visualitzar a la resta de l'Estat".

Seguint aquest *leitmotiv*, la setmana passada Ribó es reunia a Madrid amb l'alcalde de la ciutat, Manuela Carmena, i el primer edil de Saragossa, Pedro Santistevé, una fotografia que transmetia la intenció de cooperar en l'àmbit municipal i d'establir sinergies amb vista al procés electoral espanyol. En els casos de Madrid i Saragossa, Podem s'hi ha involucrat a fons, amb un resultat espectacular, res a veure amb els escassos tres regidors obtinguts per València en Comú, la tercera part dels que s'ha anotat Compromís al cap i a cal.

Iglesias n'és conscient, i també observa amb preocupació que Podem siga la cinquena força a les Corts valencianes, una posició subsidiària que contrasta amb l'anhel de ser els més votats. Després d'Andalusia, Catalunya i Madrid, el País Valencià és l'autonomia que escull més escons al Congrés, i de tots quatre indrets, és l'únic on la "confluència" resulta més complicada.

El secretari general de Podem voldria obrir-se també a IU, però sense que les sigles de la formació hi aparegueren.

“OLTRA PENSA QUE ÉS L'HORA DE TRAURE ELS VELLS DIRIGENTS DEL BLOC, ELS MÉS CONSERVADORS”

De fet, ha estès la mà a destacats representants de la formació, com ara Alberto Garzón, i en el cas valencià, estaria encantat de poder comptar amb Ignacio Blanco per València i amb Esther López Barceló per Alacant, però això xoca amb les primàries que ha dissenyat, amb una llista única a partir de la qual, després, els candidats més votats poden decidir per quina circumscripció es presenten. Uns

700 càrrecs de Podem han criticat aquest sistema d'elecció de candidats, el 10% dels quals del País Valencià. Un dels rumors que corren pels cenacles polítics apunta la possibilitat que José Manuel Gómez Benítez, advocat i ex-vocal del Consell General del Poder Judicial, es presente al Congrés per València, on tindria més opcions de resultar escollit.

Més divisió

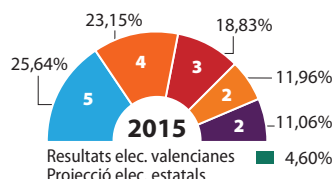
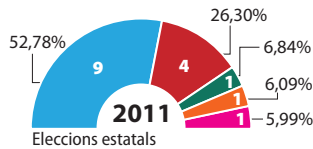
A les illes Balears Iglesias planteja una operació idèntica: llista conjunta Podem-Més –en aquest cas, el partit violeta va superar els nacionalistes– i reserva de llocs a la llista. Una proposta que David Abril, en representació de Més, ha qualificat d'“indigna”, ha afirmat David Abril. “Si de cas, estariem disposats a negociar una confluència de tota l'esquerra, en peu d'igualtat entre les parts, per formar una llista alternativa al PSOE que reben-te el bipartidisme”, expliquen fonts de la coalició.

Una aliança de tota l'esquerra al marge del PSOE estaria en condicions de superar amb claredat els vots dels socialistes i fins i tot podria disputar-li l'hegemonia al PP, però al PSM –el partit majoritari al si de Més, com el Bloc a Compromís– hi preval el recel envers la formació d'Iglesias, encara més tenint en compte que el líder de la coalició balear, a diferència de Mónica Oltra a Compromís, és el nacionalista Biel Barceló.

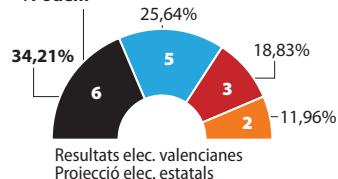
Càbales per a les estatals

Aquest gràfic explica el resultat de cada partit a cadascuna de les tres circumscripcions valencianes a les anteriors eleccions estatals, les de l'any 2011, i tres projeccions per a les estatals d'enguany, que se celebraran a la tardor, d'acord amb el resultat que cada força ha obtingut a les eleccions valencianes del 24 de maig. En aquest sentit, es detalla quina podria ser la distribució d'escons en cas que Compromís i Podem es presentaren coalitzats, i també, si se'ls afegira Esquerra Unida.

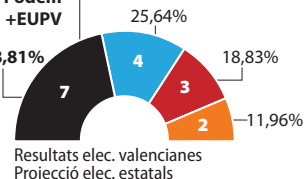
València 16 diputats

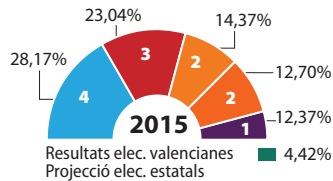
Compromís + Podem

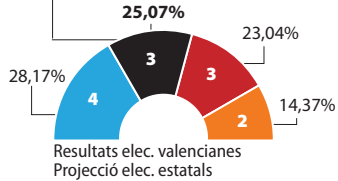
Compromís + Podem + EUPV

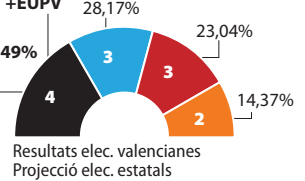
Alacant 12 diputats

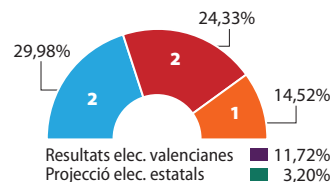
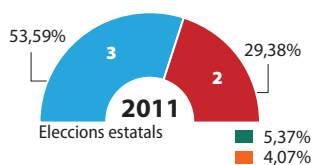
Compromís + Podem

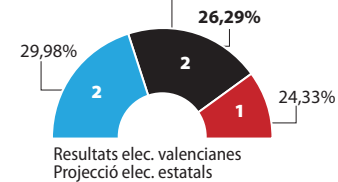
Compromís + Podem + EUPV

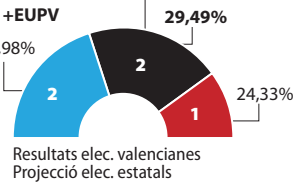
Castelló 5 diputats

Compromís + Podem

Compromís + Podem + EUPV

■ PP ■ PSOE ■ Compromís ■ C'S ■ PODEM ■ EUPV ■ UPyD

Font: Generalitat Valenciana. Elaboració pròpia. Gràfic: Amadeu Crespo

Dins del Bloc tampoc no falten els detractors del possible acord. Enric Nomdedéu, vice-alcalde de Castelló de la Plana, a qui no agradaria "formar part d'una estratègia regeneradora espanyola". "A més, el reglament de primàries de Podem ens ho posa molt difícil", continua, motiu pel qual demana als militants del Bloc que "s'ho facen mirar", perquè tot plegat "generaria un desgast intern important". "No sé què en pensarà la resta, però jo continue sent nacionalista", etziba.

Oltra confia que els joves emergents del Bloc -Vicent Marzà, Fran Ferri, Àgueda Micó i companyia- l'ajudaran a rebaixar la tensió i a guanyar la partida. Fa setmanes que mira d'atreure'ls fent-los veure que Podem "és molt més sensible a la plurinacionalitat de l'Estat que no els socialistes".

Fet i fet, Micó té clar que "entre fer president Pablo Iglesias o Pedro Sánchez, tenn clar que donaríem suport al primer", però, en canvi, barra el pas a assumir la disciplina de vot de Podem: "És impossible, completament impossible". Passe què

passe, la secretària d'Organització té clar que la presència d'Oltra i Ribó a la campanya electoral de la tardor serà "molt i molt intensa".

A Pasqual Mollà, el reglament del Congrés no el preocupa. "M'estime més parlar de política que no de reglaments, hem de reparar en el fet que una candidatura d'aquest tipus seria majoritària al País Valencià, amb prop d'un milió de vots", diu, i es mostra encantat davant l'opció que Esquerra Unida en forme part, però sense la seua marca. "Hauria de ser un tercer nom, a l'estil de València en Comú o Castelló en Moviment, que servira per incloure noms d'EUPV", suggereix Mollà. Oltra ja ha sondejat aquesta possibilitat en alguna reunió informal, però com li ha passat a Iglesias amb Alberto Garzón, Esquerra Unida sotmet qualsevol negociació a un acord d'ample espectre, que afecte IU sencera i no sols algunes persones.

Amb aquesta finalitat, la setmana passada naixia la plataforma Ara en Comú, que manleva els noms de Ara Madrid

i Barcelona en Comú per tal de marcar el camí que s'ha de seguir: el de la unitat popular, sota una marca paraigua, per comptes de prioritzar la de Podem.

Però Iglesias, no en vol ni sentir a parlar. Ja ha deixat clar que l'excepció seria Catalunya. Cap ni una més. El resultat de Compromís ha sigut espectacular -de poc no ha doblat Podem-, però assumir una diferenciació per al País Valencià, que Iglesias no considera una nacionalitat històrica, malgrat allò que diu l'Estatut, "comportaria que actuara igual en els casos andalús i navarrès, que també exigirien un grup propi", expliquen fonts properes a Iglesias. "O ell o el Bloc hauran de cedir", assevera una altra font, convençuda que Iglesias de segur que no ho farà.

La seua aliada principal és Mònica Oltra. "Es mi hombre en Valencia", segons repeteix. Ella té la certesa que també se'n sortirà, i fa setmanes que treballa en aquesta direcció. "És el seu moment. Pensa que ha arribat l'hora de traure els vells dirigents del Bloc, els més conservadors. El Bloc de tota la vida". ●